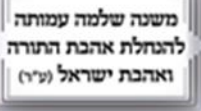

שתי משניות ליום משנה שלמה

יו"ל ע"י משנה שלמה

העמותה להנחלת אהבת התורה ואהבת ישראל (ע"ר)

מס' עמותה: 580553329

טל': 052-5802345 מייל: mishna.shlema@gmail.com
כתובת: עין שמש 23 גני תקווה 55900

פרויקט שתי משניות ליום - לעילוי נשמת
הרה"ק רבי אברהם מתתיהו ב"ר מנחם נחום זצוק"ל כ"ק אדמו"ר מטשטנט
הרה"ק רבי חיים זאנוויל ב"ר משה זצוק"ל כ"ק אדמו"ר מריבניץ

"תנא דבי אליהו כל השונה הלכות בכל יום מובטח לו שהוא בן העולם הבא שנאמר: "הליכות עולם לו"
אל תיקרי הליכות אלא הלכות". - רש"י: הלכות - משנה וברייתא. הלכה למשה מסיני.

הלימוד היומי לעילוי נשמת הרב נתן צבי פינקל ע"ה הרב אברהם בן הרב מאיר ע"ה

משנה ז'

רבינו עובדיה מברטנורא

האבר והבשר המדולדלים בבהמה - נתלש ממנה אבר והיינו בשר וגידים ועצמות, או נתלש ממנה בשר לבדו, ועדיין הן מעורין בה במקצת. ויש הפרש בין אבר מן החי, לבשר מן החי, שהאבר מטמא אדם וכלים כנבילה, והבשר שאינו אבר, טהור מכלום, כדילפינן מקרא דכתוב (ויקרא י"א) "וכי ימות מן הבהמה", ממקצת בהמה כגון אבר ממנה, וסיפא דקרא הנוגע בנבלתה יטמא, ומדכתיב "וכי ימות" משמע כעין מיתה בעינן, שאינה עושה חליפין, לאפוקי בשר שעושה חליפין שאם יתלוש בשר מן הבהמה, בשר אחר עולה תחתיו.

מטמאין טומאת אוכלין - אם חשב עליהן להאכילן לנכרי, הווי אוכל לקבל טומאה ולטמא אחרים. דטומאת עצמן אין בהן עד שיתלשו כולן, אבל מקבלין טומאה מן השרץ ומטמאין בה את אחרים. **וצריכים הכשר** - לבוא במים לאחר שנדלדלו, ואחר כך מקבלים טומאה לעולם.

נשחטה הבהמה - נטהרו מלטמא עוד משום נבילה. ואף על פי שאסורים באכילה משום ובשר בשדה טריפה. ידי נבילה טהור. דאין שחטה עושה ניפול. **הזכוכש בדמיה** - לקבל טומאה בלא הכשר אחר, כדין בהמה שנשחטה ויצא ממנה דם, שהזכוכש בשרה באותו דם.

מתה הבהמה, הבשר שנדלדל צריך הכשר - לקבל טומאה מן השרץ אם לא הוכשר משנדלדל. דטומאת נבילה אין בו, דמיתה עושה ניפול ונחשב כאילו נפל אותו האבר או אותו הבשר המדולדל, ואינו נעשה נבילה עמה במיתתה, אלא כאילו פירש מחיים הוא. ובשר הפורש מן החי טהור.

האבר מטמא משום אבר מן החי - דמיתה עושה ניפול כדפרישנא, ואינו נעשה נבילה עמה, הלכך אינו מטמא משום נבילה. ואיכא בין אבר מן החי לאבר מן הנבילה, דבשר הפורש מאבר מן החי לא מטמא, שהרי אפילו בשר הפורש מן החי לא מטמא, כל שכן בשר הפורש מאבר מן החי, ואילו בשר הפורש מאבר מן הנבילה מטמא כבשר הפורש מן הנבילה עצמה.

ורבי שמעון מטהר - אי אפשר לאוקמי מילתיה דרבי שמעון אהך דסיפא, דממה נפשך, אי מיתה עושה ניפול, ליטמא משום אבר מן החי, ואי אינה עושה ניפול, ליטמא משום אבר מן הנבילה. הלכך על כרחך רבי שמעון ארישא קאי: האבר והבשר המדולדלים בבהמה מטמאין טומאת אוכלין במקומן, ורבי שמעון מטהר האבר כל זמן שמעורה בבעלי חיים, שאינו מטמא טומאת אוכלין. וטעמא דרבי שמעון, דאמר קרא (ויקרא י"א) "מכל האוכל אשר יאכל", אוכל שאתה יכול להאכילו לנכרים בהיתר קרוי אוכל ומטמא טומאת אוכלים, לאפוקי האבר והבשר המדולדלים שאסורים לנכרי משום אבר מן החי ובשר מן החי. שאינן קרויין אוכל ואין מטמאין טומאת אוכלים. והלכה כרבי מאיר בשתיקה.

האָבֵר איבר שיש בו בשר, גידים ועצמות **וְהַבֶּשֶׂר** או שיש עליו רק בשר **הַמְדֻלְדָּלִין** **בְּהֶמָה** שנתלשו מן הבהמה, אך עדיין הם תלויים בה בצורה כזו שאין סיכוי שיתאחו חזרה ויתרפאו - **מִטְמְאִין טְמֵאֵת אֲכָלִין בְּמִקוֹמָן** לפי שהם עדיין תלויים בבהמה, נחשבים הם כאוכלים, אם חושב להאכיל את האיבר לגוי, ודינם שהם מקבלים טומאה, ומטמאים אוכלים אחרים שנוגעים בהם*, **וְצָרִיכִין הַכֶּשֶׁר** היינו שכמו כל אוכל, ראוי לקבל טומאה, רק אם באו עליו אחד משבעת המשקים, שהם: מים, יין, שמן, חלב, דבש, דם וטל, כך גם איבר זה יהיה ראוי לקבל טומאה רק אם יבוא עליו אחד משבעת המשקים הנ"ל. אם **נִשְׁחָטָה הַבְּהֵמָה** ועדיין לא בא על האיבר אחד משבעת המשקים - **הַכֶּשֶׁר וּבְדַמְיָהּ** אותו האיבר מוכשר לקבל טומאה ע"י דם השחיטה, אע"פ שהשחיטה עצמה לא מתירה את האיבר לאכילה **דְּבָרֵי רַבִּי מֵאִיר** שסובר שדם השחיטה 'מכשיר' את כל הבהמה לקבל טומאה. **וְרַבִּי שְׁמַעוֹן** שחולק על רבי מאיר **אָמַר: לֹא הַכֶּשֶׁר** האיבר לא הוכשר לקבל טומאה בדם השחיטה, לפי שסובר רבי שמעון שעצם השחיטה עצמה מכשירה את הבהמה לקבל טומאה ולא הדם, והואיל ואין השחיטה מתירה את האיבר לאכילה, אין היא מכשירה אותו לקבל טומאה. אם **מָתָה הַבְּהֵמָה** ומבואר בגמרא, שאם מתה הבהמה, נחשבים האברים המדולדלים התלויים בה כאילו נפל ממנה עוד בחייה, ולכן אין דינם כנבילה, כמו הבהמה עצמה, ולכן **הַבֶּשֶׂר** המדולדל התלוי בבהמה - **צָרִיךְ הַכֶּשֶׁר** ע"י שיבוא עליו אחד משבעת המשקים כדי שיהיה ראוי לקבל טומאה, לפי שלא יבשר מן החי שהוא טהור, כל זמן שלא הוכשר לקבל טומאה ולא נטמא בעצמו. **הָאָבֵר** המדולדל - **מִטְמֵא מְשׁוּם אָבֵר מִן הַחַי** שהרי דינו כאבר שפירש מן החי, **וְאִינוּ מִטְמֵא מְשׁוּם אָבֵר נְבֵלָה** ואע"פ שאיבר מן החי ואיבר מן הנבילה שניהם מטמאים משום נבילה, אולם יש ביניהם הבדל, שכן בשר הפורש מאבר מן החי, הוא טהור, שהרי אפילו בשר שפורש מן החי, הוא טהור, ואילו בשר הפורש מאיבר של נבילה, מטמא כבשר הפורש מן הנבילה עצמה **דְּבָרֵי רַבִּי מֵאִיר. וְרַבִּי שְׁמַעוֹן - מְטַהֵר** היינו שאפילו שיהוכשר לקבל טומאה, אינו מקבל טומאה**.

*ברם אם היו נתלשים לגמרי מהבהמה דינם היה כדין איבר מן החי, שאבר מן החי מטמא אדם וכלים כנבילה, ובשר מן החי, שהוא טהור
**בגמרא מבארים את המחלוקת בין רבי מאיר לרבי שמעון בעניין אבר המדולדל, שרבי מאיר סובר שהאיבר צריך 'הכשר' לקבל טומאה (ע"י אחד משבעת המשקים) ואם הוכשר לקבל טומאה, יכול הוא לקבל טומאה, ואילו רבי שמעון סובר שאף אם 'יוכשר' האיבר לקבל טומאה, אינו נטמא לפי שהמיתה עושה ניפול' כמו שביארנו לעיל, היינו שבהמה שמתה אנו רואים את האבר המדולדל כאילו נתלש הוא מהבהמה עוד בחייה, ונמצא שבשר זה לא ראוי לאכילת אף אדם, שכן אפילו לגוי הוא אסור באכילה, משום אבר מן החי, ולכן בשר זה אינו נחשב כאוכל, ולפיכך הוא טהור לגמרי. וכן חולק רבי שמעון על רבי מאיר ברישא, שכן גם שם סובר רבי שמעון שאין האבר נקרא אוכל כל זמן שהוא מחובר לבהמה, שכן אף לגוי אסור לאכול משום אבר מן החי, ולכן אין דינו של אבר זה כאוכל. ואת כל זאת לומד רבי שמעון ממה שכתוב בטומאת אוכלין "מכל האוכל אשר יאכל" היינו שכדי שהדבר יקרא אוכל, יש צורך שלפחות מותר להאכיל איתו גוי, שאז נקרא אוכל ומטמא טומאת אוכלים, יצאו אבר מן החי ובשר מן החי, שאינם מותרים לאכילה אפילו לגוי, ולכן אין דינם כאוכלים, ואינם מטמאים טומאת אוכלים.

לעילוי נשמת
מורי ורבי הרה"ק יצחק יגן ב"ר יעקב ורחל זצוק"ל
מור"ר אבי דוד שלום ב"ר שלמה דב וברכה שיפמן ע"ה
הרבנית פעריל דבורה ע"ה בת הרב ישראל צבי יאיר
מרת חיה רויזא בת מוה"ר נטע צבי שלזינגר ע"ה

לקבלת המשנה היומית למייל או לווצאפ ולהנצחות
ניתן לשלוח מייל לכתובת: mishna.shlema@gmail.com
או לשלוח הודעה לנייד: 052-5802345 או: 053-4287288

משנה ח

הָאֵבֶר וְהַבֶּשֶׂר הַמְדוּלְדָלִין בְּאָדָם היינו שנתלשו מהאדם, אך עדיין מחוברים אליו עם כמה רקמות ובכל מקרה אין סיכוי שיתאחו בחזרה לגוף - **טְהוּרִין** אע"פ שאינם יכולים להתרפא, כיון שטומאה חלה רק בדבר שאין בו חיות כלל, ואילו איבר זה מקבל קצת חיות מהרקמות המחוברות לגוף. ואם **מֵת הָאָדָם** וכמו שלמדנו במשנה הקודמת, שהמיתה גורמת לכך שאנו מחשיבים את האיבר המדולדל כאילו נתלש כולו עוד כשהאדם היה חי, ולכן **הַבֶּשֶׂר הַמְדוּלְדָל - טְהוּר** לפי שדינו כבשר שנפל מן האדם בעודו בחיים, ובשר הפורש מן החי טהור. **הָאֵבֶר הַמְדוּלְדָל - מְטֵמָא מְשוּם אֵבֶר מִן הַחַי וְאֵינוּ מְטֵמָא מְשוּם אֵבֶר מִן הַמֵּת** אבר מן החי, דינו כאבר מן המת, שכל זמן שהוא שלם מטמא במגע, במשא ובאוהל, ברם יש הבדל בין שניהם, שכן כזית בשר הפורש מאבר מן החי, הוא טהור, ואילו כזית בשר הפורש מאבר מן המת, טמא, וזוהי דעת רבי נחוניא, אולם לדעת רבי אליעזר, ההבדל ביניהם הוא, שאם עצם בשיעור שעורה, פירשה מן האבר החי, היא טהורה, ואילו עצם בשיעור שעורה, הפורשת מאבר מן המת, טמאה, אולם כזית בשר הפורש בין מאבר מן החי ובין מאבר מן המת, הוא טמא, ודעת תנא קמא ברישא, שבשר הפורש מן החי עצמו, טהור, **דְּבָרֵי רַבִּי מְאִיר** שכן רבי מאיר סובר שיש הבדל אחד בין אבר מן החי לבין אבר מן המת, או בכזית בשר שפירשה לדעת רבי נחוניא, או לדעת רבי אליעזר ההבדל הוא בעצם כשעורה. **וְרַבִּי שְׁמַעוֹן** שחולק על רבי מאיר - **מְטֵהָר** היינו שגם בכזית בשר, ובין בעצם כשעורה שפירשו מאבר מן החי שניהם טהורים.*

*ויש מפרשים שרבי מאיר סובר שיש הבדל בין אבר מן החי ובין אבר מן המת בשני הדברים, הן בכזית שפירש מהם והן בעצם כשעורה, ואילו רבי שמעון סובר שאין כל הבדל בין אבר מן החי ובין אבר מן המת, ובשניהם אם פירשו מהם כזית בשר, או עצם כשעורה, שניהם טהורים.

רבינו עובדיה מברטנורא

המדולדלים באדם טהורים - דאדם כי ימות" כתיב (במדבר י"ט).

מת האדם הבשר טהור - דמיתה עושה ניפול ובשר שפירש מן האדם החי טהור. האבר מטמא משום אבר מן החי - ודין האבר שפירש מן האדם החי שהוא מטמא, כל זמן שהוא אבר שלם מטמא במגע ובמשא ובאוהל. אבל כזית בשר שפירש ממנו, או עצם כשעורה שפירש ממנו, טהור. ואבר שפירש מן המת וחזר ופירש מאותו אבר כזית בשר או עצם כשעורה, טמא.

ורבי שמעון מטהר - באבר מן המת נמי כמו באבר מן החי. דסבר כשם שאבר מן החי בשר הפורש ממנו או עצם כשעורה הפורש ממנו טהור, הכי נמי באבר מן המת. ואין הלכה כרבי שמעון.